

УДК 368.021:004.67

Парубець О. М.

доктор економічних наук, професор

Подоляк О. Л.

здобувач вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні
Національний університет «Чернігівська політехніка»,
м. Чернігів, Україна

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ЦИФРОВОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Ефективне функціонування страхового ринку України в умовах цифрової економіки потребує удосконалення його інфраструктурного забезпечення. На сьогоднішній день більшість страхових продуктів надається в електронній формі, що потребує удосконалення цифрової інфраструктури страхового ринку, яка не в повній мірі відповідає темпам цифровізації бізнес середовища та ринку фінансових послуг, обмежуючи його масштабованість.

Головним фактором підвищення конкурентоспроможності страхового ринку є створення розвинутої цифрової інфраструктури, яка в умовах цифровізації економіки і суспільства в повній мірі відповідає сучасним вимогам споживачів страхових послуг.

Страховий ринок тісно взаємодіє з усіма складовими фінансової системи України, забезпечуючи страхування ризиків, майна, здоров'я, життя, відповідальності. Відставання від процесів цифровізації, що відбуваються в сферах і ланках фінансової системи, негативно позначається на забезпеченні стабільності фінансової системи держави за рахунок несвоєчасного реагування на виклики і загрози, що виникають на макро- і мікрорівнях.

В науковій літературі більша увага науковців приділяється процесам цифровізації і розвитку цифрових технологій на страховому ринку. При цьому питання створення і розвитку цифрової інфраструктури зазначеного ринку розкриті в обмеженій кількості наукових праць.

Л. О. Українська та Л. І. Шифріна зазначають, що цифрова інфраструктура є складовою інформаційної інфраструктури. При цьому остання в сучасних умовах базується на використанні цифрових технологій, тому авторки роботи [1] роблять висновок, що «поняття інформаційної інфраструктури та цифрової інфраструктури можна визнати рівнозначними».

На думку авторів роботи [2] цифрова інфраструктура поділяється на два види – опорну (тверду) та сервісну (м'яку). До складу опорної інфраструктури автори включають фіксовану інфраструктуру широкосмугового доступу до Інтернету, радіоінфраструктуру, інфраструктуру супутникового зв'язку, обчислювальну та мобільну інфраструктури, інфраструктури кібербезпеки. Сервісна інфраструктура складається з інфраструктури життєзабезпечення, державних послуг, е-комерції та е-бізнесу, блокчейну, відкритих даних, транзакційно-процесингової тощо. Значну роль у створенні умов для розвитку цифрової інфраструктури автори відводять саме державі.

З урахуванням вищезазначеного на нашу думку цифрова інфраструктура страхового ринку включає цифрові технології та процеси, за допомогою яких безпосередні учасники страхового ринку, а саме страхові компанії і страхові посередники, можуть отримувати, аналізувати, зберігати та передавати цифрову інформацію, а страхувальники отримувати сучасні цифрові страхові послуги і продукти.

Цифрова взаємодія між усіма учасниками страхового ринку потребує створення адекватної сучасним вимогам і реаліям цифрової інфраструктури, основні складові елементи якої наведені на рис. 1.

Розглянемо кожен складову наведеної на рис. 1 цифрової інфраструктури окремо. Розвиток IT-інфраструктури страхового ринку потребує значної суми коштів на її програмне

забезпечення та технічну підтримку. При недостатності власних коштів і інвестицій у розвиток ІТ інфраструктури страхові компанії можуть використовувати ІТ-аутсорсинг і передавати функції по підтримці і розвитку зазначеної інфраструктури ІТ-компаніям [3].

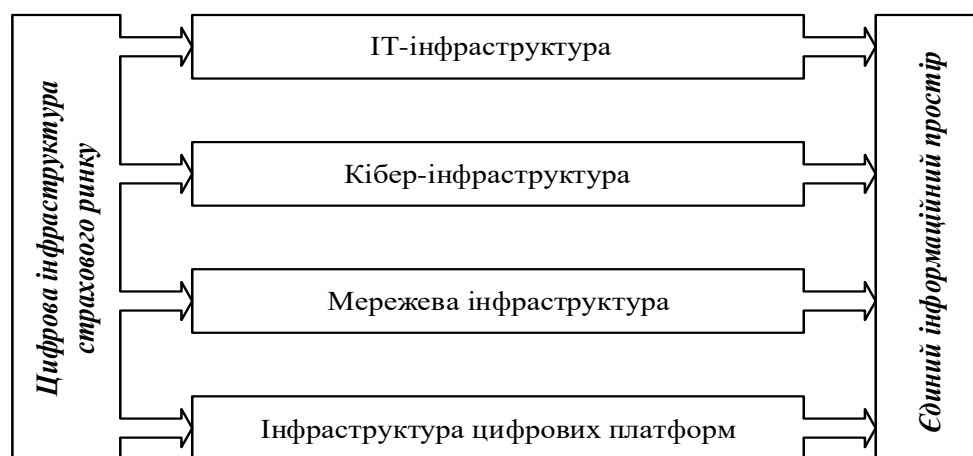

Рисунок 1 - Складові цифрової інфраструктури страхового ринку України

Особливого значення в умовах зростання кіберзагроз і ризиків кібератак на страхові компанії та споживачів страхових послуг набувають питання розвитку кіберінфраструктури, яка передбачає використання сучасних кіберінструментів для захисту кіберпростору та розвитку кіберстрахування [4].

Мережева інфраструктура передбачає створення інфраструктури корпоративної мережі страхових компаній, страхових посередників, а також мереж їх взаємодії із споживачами цифрових страхових послуг.

В сучасних умовах на страховому ринку використовуються різноманітні цифрові платформи, а саме платформи онлайн-страхування, підтримки страхових компаній та страхових посередників, корпоративні, взаємодії з клієнтами і партнерами. Розрізненість зазначених платформ потребує створення відповідної інфраструктури для забезпечення їх прозорості, відкритості, спрощення доступу та кібербезпеки.

Відповідність цифрової інфраструктури страхового ринку України вимогам цифрової економіки та споживачів страхових послуг потребує дослідження напрямів її удосконалення, основними серед яких є [5]:

- розробка цифрової стратегії і тактики розвитку страхового ринку;
- ефективне і продуктивне використання цифрових технологій у страхуванні;
- впровадження єдиних вимог і стандартів до функціонування складових цифрової інфраструктури страхового ринку;
- збільшення інвестицій у розвиток зазначеної інфраструктури;
- розроблення дорожньої карти цифрового захисту учасників страхового ринку в умовах зростання кіберзагроз;
- підвищення рівня цифрової обізнаності і компетенції персоналу страхових компаній.

У підсумку можна зазначити, що цифрова інфраструктура страхового ринку з одного боку повинна враховувати тенденції цифрової трансформації споживачів страхових послуг, а з іншого розвиток цифрової екосистеми страхування у відповідності до європейських вимог і стандартів. Відсутність або недостатній рівень розвитку цифрової інфраструктури страхового ринку України гальмує впровадження нових цифрових технологій і продуктів, обмежуючи його конкурентоспроможність і можливості розвитку. Страховий ринок, будучи регульованим, потребує державної підтримки розвитку його цифрової інфраструктури, особливо в напрямку проведення на державному рівні заходів з підвищення рівня страхової культури і цифрової грамотності споживачів цифрових страхових послуг, а також внесення

змін у діючі нормативно-законодавчі акти стосовно визначення складових цифрової інфраструктури та надання податкових преференцій учасникам страхового ринку, які активно впроваджують цифрові страхові послуги і продукти, сприяючи тим стабілізації фінансової системи держави та прискоренню євроінтеграційних процесів.

Література:

1. Українська Л. О., Шифріна Л. І. Цифрова інфраструктура: формування в інформаційному суспільстві. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2023. № 84. С. 108-117. URL: <https://surl.it/lplcvp>
2. Краус К. М., Краус Н. М., Поченчук Г. М. Цифрова інфраструктура в умовах віртуалізації та нової якості управління економічними відносинами. *Ефективна економіка*. 2021. № 9. DOI: 10.32702/2307-2105-2021.9.82
3. Соболев Р. Г., Єфімов Ю. В., Бублій М. П., Серенок А. О., Соболев М. Р. Цифровізація страхового ринку як підхід антикризового публічного управління протидії гібридним загрозам. *Державне будівництво*. 2025. № 1 (37). С. 284–294. DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2025-1-20>
4. Ільчук В. П., Парубець О. М., Сугоняко Д. О. Інноваційні підходи до розвитку ринку кіберстрахування в Україні. *Ефективна економіка*. 2018. № 5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6295>.
5. Парубець О. М., Подоляк О. Л. Трансформація механізму функціонування та розвитку страхового ринку в умовах цифровізації економіки. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2024. № 2 (38). С. 165-176. DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2024-2\(38\)-165-176](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2024-2(38)-165-176)